

efsyn.gr

Όχι άλλη καθυστέρηση στην καθαίρεση
του φράγματος της Μεσοχώρας

[axeloos.jpg](#)

EUROKINISSI/ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΜΙΣΑΡΑΣ

04.04.2017, 23:22 | Ετικέτες: [περιβάλλον](#), [Θεσσαλία](#), [νερό](#), [ΔΕΗ](#)

Συντάκτης: Μεσοχώρα - Αχελώος SOS*

Στο φύλλο της Εφημερίδας των συντακτών της 13ης/3/2017 και στη στήλη του κ. Γ. Σταματόπουλου δημοσιεύτηκε κείμενο με τίτλο «[Τύφλωση για την εκτροπή Αχελώου](#)». Αυτόματη ήταν η αντίδραση της ΔΕΗ, η οποία παρενέβη με επιστολή του αντιπροέδρου της κ. Γ. Ανδριώτη, με μακρά εργασιακή θητεία στη ΔΕΗ, που δημοσιεύτηκε στο φύλλο της 16ης/3/2017, με τίτλο «Όχι άλλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του έργου της Μεσοχώρας». Αναμενόμενο, αφού θίχτηκαν τα «όσια των οσίων» των υπερασπιστών του «στοιχειωμένου»

αυτού έργου, που δεν περιορίζονται στον κ. Ανδριώτη -γνωστό υπέρμαχο του έργου- και στη ΔΕΗ. Αυτοί, απλά, λειτουργούν σαν η προμετωπίδα ενός ευρύτερου λόμπυ, καθώς σε αυτή τη φάση έχει επιλεγεί να δοθεί έμφαση στην ενεργειακή πτυχή του έργου και να αποσυνδεθεί, δήθεν, από το εγχείρημα της εκτροπής του Αχελώου.

Υλοποιείται τμηματικά η εκτροπή του Αχελώου

Ας ξεκινήσουμε, λοιπόν, από το τελευταίο. Είναι αλήθεια ότι το αφήγημα της εκτροπής του Αχελώου έχει δεχτεί ανεπανόρθωτα πλήγματα, στο νομικό, τεχνικό - επιστημονικό και κινηματικό επίπεδο, σε σημείο τέτοιο που οδήγησε τους υποστηρικτές του σε σημαντική αναδίπλωση. Η αναδίπλωση αυτή έχει δύο χαρακτηριστικά: αφενός, γίνεται πλέον λόγος για μεταφορά 250 εκ. κυβικών μέτρων (κ.μ.) το χρόνο -από 1.100 - 1.200 εκ. κ.μ. που προέβλεπε ο αρχικός σχεδιασμός- και, αφετέρου, προτάσσεται η λειτουργία του φράγματος της Μεσοχώρας σαν αυτόνομου ενεργειακού έργου, παραπέμποντας στο μέλλον την ολοκλήρωση των υπόλοιπων έργων της εκτροπής. Προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι, με τη μείωση της ποσότητας των νερών που εκτρέπονται, το φράγμα της Μεσοχώρας δεν χρειάζεται σαν έργο κεφαλής της εκτροπής, οπότε ο ρόλος του αφορά, αποκλειστικά, την παραγωγή -φτηνής και «ανανεώσιμης»- ενέργειας.

Θεωρούμε ότι η εικόνα που επιχειρείται να δοθεί είναι παραπλανητική. Γιατί αν είναι μια φορά αλήθεια τα παραπάνω, είναι δέκα φορές αλήθεια το ότι η εκτροπή του Αχελώου όχι μόνο δεν εγκαταλείπεται, αλλά εξακολουθεί να παραμένει «ζωντανή» στο τραπέζι. Υπάρχει στο σχεδιασμό του υπουργείου υποδομών και μεταφορών. Υπάρχει στο σχέδιο των λεκανών απορροής ποταμών του υδατικού διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας. Υπάρχει στη συζητούμενη ΜΠΕ του ΥΗΣ της Μεσοχώρας. Τέλος, υπάρχει στην ατζέντα του συνόλου, σχεδόν, των πολιτικών κομμάτων, με τη μία ή την άλλη εκδοχή, ως προς το μέγεθος της παροχευτικότητας.

Πιστεύει κανείς ότι η παρούσα κυβέρνηση ή οι πολιτικές δυνάμεις που φιλοδοξούν να τη διαδεχτούν έχουν δώσει επαρκή δείγματα αξιοπιστίας, τέτοια που να μας πείθουν ότι δεν θα επανέλθουν στο προσκήνιο οι αρχικοί σχεδιασμοί; Εμείς, πάντως, όχι. Και ένας πρόσθετος λόγος να είμαστε επιφυλακτικοί είναι και το γεγονός ότι το φράγμα της Μεσοχώρας και ο αντίστοιχος ΥΗΣ έχουν κατασκευαστεί και επιδιώκεται να λειτουργήσουν με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που είχαν όταν οι ίδιοι οι υπερασπιστές τους τα κατέτασσαν στα «έργα κεφαλής» της φαραωνικής εκτροπής. Έχουν την εντύπωση ότι, ακόμη κι αν δεν είχαμε άλλους -πολύ σοβαρούς- λόγους

εναντίωσης, θα παίρναμε το ρίσκο και θα συναινούσαμε σε μια τέτοια επιλογή; Αυταπάτες δεν τρέφουμε, ούτε μασάμε κουτόχορτο: αυτό που επιχειρείται δεν είναι η απεμπλοκή, αλλά η τμηματική υλοποίηση του έργου της εκτροπής, με τρόπο που θα ελαχιστοποιεί τις αντιδράσεις και θα περιορίζει τους κινδύνους νέων δικαστικών εμπλοκών.

Η Μεσοχώρα θυσία στο βωμό της «πράσινης ανάπτυξης»

Σκόπιμα επιχειρείται να εξετάζεται το φράγμα της Μεσοχώρας, αποκλειστικά, από τη σκοπιά της εκτροπής ή όχι νερών του Αχελώου στο Θεσσαλικό κάμπο. Έντεχνα, υποβάλλεται η ιδέα ότι αν δεν υλοποιηθεί η εκτροπή -κάτι που δεν ισχύει-, η κατασκευή και λειτουργία του φράγματος είναι μια απλή και συνηθισμένη πράξη, με την οποία δεν έχουμε κανένα λόγο να είμαστε αντίθετοι. Σε συνδυασμό με τα παραπάνω, «πλασάρεται» και ο συλλογισμός ότι ενεργειακά έργα που χρησιμοποιούν «ανανεώσιμες» πηγές (είναι, άραγε, το νερό ανανεώσιμη πηγή ενέργειας) όχι μόνο πρέπει να γίνονται αποδεκτά, αλλά πρέπει και να αισθανόμαστε ευτυχείς για την κατασκευή τους, αφού αυτό επιτάσσει το -πολύ δημοφιλές στις μέρες μας- αφήγημα της «πράσινης ανάπτυξης».

Εδώ έχουμε να κάνουμε με κανονική λαθροχειρία, αφού όλοι γνωρίζουν πολύ καλά ότι το κίνημα κατά του φράγματος της Μεσοχώρας ποτέ δεν περιορίστηκε στη συσχέτισή του με την εκτροπή. Ένα μεγάλο μέρος της σχετικής επιχειρηματολογίας αφορούσε στις επιπτώσεις της κατασκευής και λειτουργίας του φράγματος στο φυσικό οικοσύστημα της περιοχής, στο ανθρωπογενές περιβάλλον, στον κατακλυσμό του οικισμού της Μεσοχώρας και στη λειτουργία του ποταμού, σαν τέτοιου. Μας ζητούν να παραβλέψουμε, τι:

- Ότι είναι από τις σπάνιες περιπτώσεις φραγμάτων, που έχουν κατασκευαστεί τόσο κοντά στις πηγές του ποταμού;
- Ότι με τη δημιουργία της λίμνης κατακλύζονται 6.500 στρέμματα δάσους, εξαφανίζεται η μοναδικής ομορφιάς και οικολογικής αξίας κοιλάδα του Αχελώου σε μήκος 20 χιλιομέτρων, αφανίζεται οριστικά ένα ολόκληρο οικοσύστημα, με μεγάλη βιοποικιλότητα, επηρεάζονται βιότοποι άγριας φύσης, π.χ. της άγριας πέστροφας και της καφέ αρκούδας της Πίνδου και προκαλείται δραματική μείωση των πληθυσμών της ιχθυοπανίδας;
- Ότι επηρεάζεται το κλίμα της περιοχής, αλλοιώνεται και υποβαθμίζεται αισθητικά το τοπίο και ότι προδιαγράφεται συσσώρευση φερτών υλών, χαρακτηριστική όλων των μεγάλων ορεινών φραγμάτων;
- Ότι η θέση του φράγματος της Μεσοχώρας υπόκειται σε έκδηλη σεισμικότητα;

- Ότι η κατασκευή του φράγματος και του μεγάλου ταμιευτήρα αφανίζει από τον χάρτη το χωριό Μεσοχώρα και κατακλύζει αρχαιολογικούς χώρους και άλλα μνημεία της σύγχρονης ιστορίας, ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας;
- Ότι είναι μύθος ο αντιπλημμυρικός ρόλος του φράγματος, αφού κατά μήκος του ποταμού λειτουργούν άλλα τρία μεγάλα φράγματα (Κρεμαστά, Καστράκι, Στράτος);
- Ότι στο όνομα της «πράσινης» ενέργειας και των ΑΠΕ έχουν συντελεστεί αλληπάλληλοι βιασμοί φυσικών οικοσυστημάτων, ιδιαίτερα στους ορεινούς όγκους της χώρας και στα ποτάμια συστήματα, από βιομηχανικού τύπου αιολικές εγκαταστάσεις και από πληθώρα μικρών και μεγαλύτερων υδροηλεκτρικών έργων;
- Ότι η διαρκής επέκταση ενεργειακών έργων δεν υπαγορεύεται, πάντα, από την ανάγκη κάλυψη πραγματικών ενεργειακών αναγκών, αλλά από την ακόρεστη δίψα του κεφαλαίου για δημιουργία νέων πηγών κέρδους;

Ας μην προσπαθούν, λοιπόν, να δαιμονοποιήσουν τις αντιδράσεις και να τις παρουσιάσουν σαν παράλογες, γραφικές και αφύσικες, προκειμένου να περιορίσουν την απήχησή τους. Οι νεοφιλελεύθερες και «εκσυγχρονιστικές» αντιλήψεις τους δεν έχουν πέραση παντού. Και αν σε κάτι ταιριάζει ο χαρακτηρισμός «αφύσικο», αυτό είναι η βίαιη επίθεση στα φυσικά οικοσυστήματα και στις υπαρκτές δυνατότητες των τοπικών κοινωνιών να ζήσουν και να προκόψουν, ακολουθώντας άλλους δρόμους από αυτούς που προτάσσει το συμφέρον του κεφαλαίου.

Η συγκυρία, τα ... χαμένα λεφτά και το ξεπούλημα

Δεν μας διαφεύγει ότι στην προσπάθεια ολοκλήρωσης του έργου της Μεσοχώρας (φράγματος και ΥΗΣ) έχει παίξει ρόλο και η παρούσα κοινωνικο-οικονομική συγκυρία, στο πλαίσιο της οποίας τα όποια οικονομικά προβλήματα χρησιμοποιούνται σαν εργαλείο ισοπέδωσης και δικαιολόγησης όλων των κατακτήσεων και σε όλους τους τομείς (της οικονομίας, των εργασιακών σχέσεων, της προστασίας του περιβάλλοντος, των κοινωνικών δικαιωμάτων κλπ.). Και όλα αυτά με την προσδοκία των επενδύσεων και της πολυπόθητης «ανάπτυξης». Βασική επιλογή στις επιδιώξεις των δανειστών, στις κυβερνητικές επιλογές, αλλά και στην πολιτική του νεοφιλελεύθερου μπλοκ των πολιτικών δυνάμεων είναι η ιδιωτικοποίηση δημόσιων υποδομών και, μάλιστα, στους πιο κρίσιμους τομείς: ενέργεια, νερό, μεταφορές (λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηρόδρομος, αυτοκινητόδρομοι), διαχείριση αποβλήτων κλπ.

Αυτές οι πολιτικές έρχονται να «κουμπώσουν» με την υπόθεση του φράγματος της Μεσοχώρας και εξηγούν για ποιο λόγο υπάρχει αυτή η πρεμούρα και η

μεγάλη πίεση να υλοποιηθεί τμηματικά η εκτροπή και να ξεκινήσει η ενεργειακή αξιοποίηση του συγκεκριμένου φράγματος. Όλοι γνωρίζουμε ότι ένα από τα πιο κρίσιμα ζητήματα της τρέχουσας αξιολόγησης του τελευταίου μνημονιακού προγράμματος είναι ο διαμελισμός της ΔΕΗ και η πώληση σε ιδιώτες ενός σημαντικού μεριδίου των λιγνιτικών και υδροηλεκτρικών μονάδων της ΔΕΗ. Αλήθεια, υπάρχει καλύτερο φιλέτο για τους ιδιώτες από ένα νέο υδροηλεκτρικό έργο, σαν αυτό που επιχειρείται να ολοκληρωθεί στη Μεσοχώρα; Κάπως έτσι αντιλαμβάνονται ορισμένοι το δημόσιο συμφέρον, που πασπαλίζεται με ολίγη από κλιματική αλλαγή, ολίγη από ενεργειακή επάρκεια και ολίγη από ανάσα στα δημόσια ταμεία.

Με αυτά και με εκείνα, δεν μας παραξενεύει καθόλου η συντονισμένη επικοινωνιακή δραστηριότητα των παλιότερων, μόνιμων υποστηρικτών της εκτροπής του Αχελώου και διαφόρων think tanks, που στην περίπτωση της Μεσοχώρας εκφράστηκε με την περίφημη παρέμβαση της «ΔιαΝΕΟσις». Παρέμβαση που, ωστόσο, δεν κομίζει κάτι νέο, αφού και η δική της επιχειρηματολογία αναμασά τα γνωστά περί ενεργειακού οφέλους, κλιματικής αλλαγής, αξιοποίησης των χρημάτων που έχουν δαπανηθεί ως τώρα και υποβάθμισης του κινδύνου της εκτροπής. Περσινά, ξινά σταφύλια, που λένε και στα χωριά μας.

Από όλα αυτά, εκείνο που, ίσως, αγγίζει περισσότερο πλατύτερα τμήματα της κοινωνίας είναι το επιχείρημα για τα πολλά λεφτά που έχουν σπαταληθεί σε αυτά τα έργα και το κρίμα που θα κουβαλάμε αν τα αφήσουμε να πάνε χαμένα. Η αλήθεια είναι ότι κανείς μας δεν μπορεί να μένει αδιάφορος για τον πακτωλό χρημάτων που ξοδεύτηκε, σε ένα έργο το οποίο δεν θα έπρεπε να έχει ξεκινήσει, καν. Και το θέμα δεν περιορίζεται στην τεράστια ευθύνη όσων είχαν συμμετοχή σε αυτό το οικονομικό έγκλημα. Το ερώτημα, που καλούμαστε να απαντήσουμε σήμερα, είναι αν θα σπαταλήσουμε ακόμη 140 εκ. ευρώ (τόσο υπολογίζεται, μόνο, το κόστος ολοκλήρωσης των έργων της Μεσοχώρας) για ένα έργο του οποίου οι βλαπτικές συνέπειες θα είναι μόνιμες και πολλαπλάσιες του όποιου οφέλους. Σε αυτό το ερώτημα δεν χωρούν ναι, μεν, αλλά.

Σε ότι μας αφορά, δεν έχουμε κανέναν ενδοιασμό: αν υπάρχει ένα έργο που πρέπει να υλοποιηθεί στον άνω ρου του Αχελώου, αυτό είναι το έργο της καθάρσεως του φράγματος της Μεσοχώρας και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης της περιοχής, από τις επεμβάσεις που έχουν γίνει όλα αυτά τα χρόνια.

Οι πολλοί, οι «ολιγάριθμοι» και η στάση της κυβέρνησης

Στην επιστολή του κ. Ανδριώτη, που ήταν και η αφορμή αυτής της παρέμβασης, αναφέρεται ότι «είναι άδικο να αγνοείται η γνώμη αυτή (σημ. των υποστηρικτών του έργου της Μεσοχώρας) και να προβάλλονται απόψεις ολιγάριθμων κινήματων, που δεν προβάλλουν κανένα σοβαρό επιχείρημα». Αυτό σαν αστείο θα το εκλάβουμε ή για να το πούμε και αλλιώς: «εκεί που μας χρωστάγανε, μας πήραν και το βόδι».

Αν τα κινήματα που εναντιώνονται είναι οι ολιγάριθμοι, θα άξιζε τον κόπο να πει ο κ. Ανδριώτης ποιοι είναι οι πολλοί και με ποιο μηχανισμό μέτρησης κατέληξε στο συμπέρασμά του. Στους πολλούς περιλαμβάνει το κομματικό, αυτοδιοικητικό, ακαδημαϊκό και επιχειρηματικό λόμπυ της εκτροπής; Είναι, μήπως, στους πολλούς τα διάφορα «παπαγαλάκια» τους στα ΜΜΕ; Και στους ολιγάριθμους είναι οι χιλιάδες των πολιτών, που αγωνίζονται σε όλη την επικράτεια, με συνέπεια και ανιδιοτέλεια, για σειρά δεκαετιών; Ή, μήπως, είναι οι κάτοικοι της Μεσοχώρας, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους αρνούνται το δέλεαρ των αποζημιώσεων και της πολλά υποσχόμενης «ανάπτυξης» της νέας λιμναίας πραγματικότητας. Και αφού οι ολιγάριθμοι «δεν προβάλλουν κανένα σοβαρό επιχείρημα», πώς γίνεται να έχουν «κερδίσει» όλες τις σοβαρές προσφυγές στο ΣΤΕ και στα ευρωπαϊκά δικαστήρια; Και πως έχουν καταφέρει να κάνουν τον ίδιο και τους ομοϊδεάτες του να ντρέπονται να μιλήσουν ανοιχτά για την εκτροπή;

Το θέμα μας, όμως, δεν είναι ούτε ο κ. Ανδριώτης, ούτε η ΔΕΗ, ούτε τα κάθε λογής think tank. Στη φάση αυτή, το κρίσιμο είναι τι θα κάνει η κυβέρνηση και το υπουργείο περιβάλλοντος στο θέμα της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) του ΥΗΣ της Μεσοχώρας, τώρα που η περίοδος της δημόσιας διαβούλευσης τελείωσε. Θα βάλει ο κ. Φάμελλος την υπογραφή του κάτω από μια απόφαση έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ), ανοίγοντας και πάλι τον ασκό του Αιόλου;

Όσο και αν τα δείγματα της πολιτικής της κυβέρνησης φαίνεται να το κάνουν άσκοπο, θα κάνουμε μια τελευταία έκκληση στον κ. Φάμελλο και όσους έχουν μαζί του την πολιτική ευθύνη της όποιας απόφασης: ας διδαχτούν από τις πάμπολλες περιπέτειες τις οποίες έχει προκαλέσει η επιμονή της πολιτείας σε μια άφρονα επιλογή και ας τολμήσουν να δρομολογήσουν την αντίστροφη μέτρηση για τον οριστικό ενταφιασμό του «οράματος» της εκτροπής και της λειτουργίας φραγμάτων στον άνω ρου του Αχελώου.

* Πανελλαδικό δίκτυο για τη διάσωση της Μεσοχώρας και του Αχελώου